

prima instanță: D. Șușchevici
instanța de apel: D. Manole, Șt. Niță, A. Bostan

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea, Maria Ghervas
Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către avocatul Cebanaș Alexandru în interesele YYY,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Psihiatrie împotriva YYY cu privire la încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către reprezentantul YYY avocatul Vadim Nazarciuc și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2015

c o n s t a t ă

La 23 noiembrie 2015, directorul Spitalului Clinic de Psihiatrie a depus în Judecătoria Centru o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie a YYY fără liberul consimțământ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 21 noiembrie 2015, ora 16:45 YYYa fost spitalizată în Spitalul Clinic de Psihiatrie, cu comportament neadecvat, idei delirante, halucinații auditive, etc., fapt confirmat în opinia reclamantului prin concluzia Comisiei Medicale Consultative din 23 noiembrie 2015.

Precizează reclamantul că la momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată, YYYse afla în stare de agitație psihomotorie, heteroagresivitate, auzea voci care o îndemneau să-și omoare copilul, susținând că acțiunile sale sînt coordonate de Dumnezeu.

Astfel, consideră reclamantul că în temeiul art. 28 pct. a) și c) din Legea

privind sănătatea mintală, examinarea, investigarea și/sau tratamentul pot fi efectuate doar în condiții de staționar.

Cere reclamatul încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie a YYY fără liberul consimțământ.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2015, a fost admisă acțiunea și s-a încuviințat spitalizarea în staționarul de psihiatrie a Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Psihiatrie fără liberul consimțământ a cet. YYYa.n. 16 noiembrie 1980, domiciliată în or. Comrat, str. Galațan 42A.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de către avocatul Nazarciuc Vadim în interesele YYY și s-a menținut hotărîrea Judecătorei Centru municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2015.

La 05 iulie 2016 avocatul Cebanaș Alexandru în interesele YYY a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, intimatul Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie nu a prezentat probe și circumstanțe care demonstrează necesitatea spitalizării în staționarul de psihiatrie a YYY.

Invocă recurentul prevederile art. 28 din Legea privind sănătatea mentală nr. 1402 din 16 decembrie 1997 în conformitate cu care, persoana suferindă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal, pînă la emiterea hotărîrii judecătorești, dacă examinarea sau tratarea ei este posibilă numai în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează, pericolul social direct, sau prejudiciul grav sănătății sale dacă nu i se va acorda asistență psihiatrică, or în consecință, instanței, nu i-au fost prezentate probe care direct ar demonstra necesitatea încuviințării spitalizării în spitalul de psihiatrie fără liberul consimțământ al acesteia.

Astfel, consideră recurentul că nu au vre-o relevanță la caz prevederile art. supra enunțat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs reține că decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 23 februarie 2016 și expediată în adresa părților la 25 martie 2015 (f.d.77), însă conform materialelor pricinii nu rezultă dacă a fost recepționată și la ce dată.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 iulie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul și a menține hotărîrile judecătorești din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum s-a stabilit, prin hotărârea Judecătorei Centru municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2015, a fost admisă acțiunea și s-a încuviințat spitalizarea în staționarul de psihiatrie a Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Psihiatrie fără liberul consimțământ a cet. YYYa. n. 16 noiembrie 1980, domiciliată în or. Comrat, str. Galațan 42A.

Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, avocatul Vadim Nazarciuc în interesele YYY a contestat-o în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de către avocatul Nazarciuc Vadim în interesele YYY și s-a menținut hotărârea Judecătorei Centru municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2015.

Prin prezenta acțiune, avocatul Cebanaș Alexandru în interesele YYY solicită casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Analizând materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele întemeiat au admis acțiunea înaintată de directorul Spitalului Clinic de Psihiatrie privind încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie a Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie, fără liberul consimțământ, al YYY a.n. 16 noiembrie 1980, domiciliată în or. Comrat, str. Galațan nr. 42, pornind de la următoarele circumstanțe.

În conformitate cu art. 28 al Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16 decembrie 1997, persoana suferindă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal, pînă la emiterea hotărârii judecătorești, dacă examinarea sau tratarea ei este posibilă numai în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează pericol social direct ori prejudiciul grav sănătății sale dacă nu i se va acorda asistență psihiatrică.

La caz, Colegiul relevă că din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, YYYa fost spitalizată fără liberul consimțământ, în spitalul Clinic de Psihiatrie la 21 noiembrie 2015, ora 16:45, cu comportment neadecvat, idei delirante de relație, halucinații auditive, în baza buletinului de trimitere a Centrului de Sănătate Comrat.

În concluzia Comisiei Medicale Consultative nr. 01-18/19 din 23 noiembrie 2015, se indică că comisia (I. Pavlov, dr. I. Postoronca și dr. I. Buzenco) a constatat, că la momentul examinării YYYse află în stare de agitație psihomotorie, heteroagresivitate, prezintă halucinații auditive - aude "voci" din interiorul capului, care o îndeamnă să își omoare copilul, fiind diagnosticată cu schizofrenie paranoidă, recădere sindrom halucinator paranoid (f.d. 4).

Concomitent s-a constatat că starea sa psihică reprezintă pericol pentru familie și societate.

Reieșind din faptul că YYY nu era de acord cu spitalizarea, la 23 noiembrie 2013, directorul Spitalului Clinic de Psihiatrie a depus o cerere în instanța de judecată privind încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie a Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie fără liberul consimțământ, al YYY a.n. 16 noiembrie 1980, domiciliată în or. Comrat, str. Galațan nr. 42.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că sunt neîntemeiate argumentele recurente precum că instanța nu a luat în considerație că din cererea depusă de directorul Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalului Clinic de Psihiatrie nu rezultă probe și circumstanțe care demonstrează necesitatea spitalizării sale în staționarul spitalului de psihiatrie, deoarece, necesitatea internării YYY în staționarul Spitalului Clinic de Psihiatrie se confirmă prin concluzia Comisiei Medicale Consultative nr. 01-18/19 din 23 noiembrie 2015, care în mod direct a recomandat aplicarea prevederilor art. 28 lit. a) din Legea cu privire la sănătatea mentală.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție respinge ca neîntemeiat și argumentul recurente precum că la cererea de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul său consimțământ nu este indicată legitimitatea spitalizării și nu sunt expuse circumstanțe care demonstrează conduita neadecvată a sa or, acest argument al recurente poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al spitalizării ce urmează a fi supus controlului judiciar.

În conformitate cu art. 312 CPC alin. (2) și (3) și art. 313 alin. (2) CPC, cererea de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului ei legal se depune la instanța de la locul de aflare a staționarului de psihiatrie în care este spitalizată persoana.

Instanța pornește procesul privind încuviințarea examenului psihiatric fără liberul consimțământ la cererea medicului psihiatru. Cererea de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ se depune în instanță de către instituția de psihiatrie în care este spitalizată persoana.

În cererea de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului ei legal trebuie să se indice legitimitatea spitalizării și circumstanțele care demonstrează conduita neadecvată a acesteia. La cerere se anexează avizul argumentat al comisiei de medici psihiatri, încheiat în modul stabilit, asupra necesității persoanei de a se afla mai departe în staționarul de psihiatrie.

Deci, spitalizarea în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al YYY a fost înaintată și examinată conform prevederilor legale, cu respectarea procedurii stabilite.

La acest segment este necesar de a distinge că de regulă, persoanele suferinde de patologii psihice nu întreprind careva măsuri ce ar avea ca scop tratamentul lor. În asemenea situații, statul nu poate rămâne apatic față de problemele acestor indivizi, chiar dacă, în virtutea maladiei sale, persoana nu consideră că starea sa patologică reprezintă o problemă, un impediment sau un pericol. Viețile omenești trebuie salvate, dramele tragice trebuie preîntâmpinate, persoanele psihic bolnave trebuie

depistate timpuriu, pentru a anticipa eventualele prejudicii care pot fi cauzate de acestea.

Or, deficiențele psihice ale persoanei perturbază funcțiile sale sociale, deseori lipsind-o de capacitatea de a-și asuma decizii conștientizate și de a avea o conduită direcționată de o anumită cauză, în rezultat generând riscul unei atitudini periculoase.

Astfel, asistența psihiatrică este admisă de norma legală și în lipsa unei manifestări volitive a individului, această situație fiind permisă doar cu încuviințarea judiciară a spitalizării persoanei în staționarul de psihiatrie.

Respectiv, acordarea de asistență psihiatrică prin intermediul spitalizării forțate într-un staționar psihiatric în detaliu este reglementată de normele de drept, ceea ce prescrie activitatea instituțiilor psihiatrice, dar și care determină statutul juridic al indivizilor suferinzi de patologii psihiatrice, precum și ordinea procesuală a încuviințării măsurilor non-volitive asistentei psihiatrice.

Or, aceste acțiuni trebuie totuși percepute ca măsuri etatice necesare și utile protecției nu numai a sănătății și intereselor persoanei suferinde, dar și a terțelor persoane.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide de a respinge recursul și a menține hotărârile judecătorești.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către avocatul Cebanaș Alexandru în interesele YYY.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016 și hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Psihiatrie împotriva YYY cu privire la încuviințarea spitalizării în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

Galina Stratulat